

Vinter 2012

International orientering

Chok over domme i Tyrkiet

Den 28. november blev 25 fagforeningsrepræsentanter alle idømt fængselsdomme på 6 år og 5 måneder. Retssagen har kørt i 2½ år - domfældelsen blev udsat gang på gang på grund af manglende beviser

Det var forventet, at de anklagede fagforeningsrepræsentanter ville blive pure frifundet for anklagen, der lød på "intellektuel støtte til illegale organisationer". Men kun 6 ud af de 31 anklagede blev frikendt. De dømte er alle aktive i lærerforeningen Egitim Sen, og foreningen for offentligt ansatte KESK – og de er alle kurdere.

Menneskerettighedspris til kurdisk lærer

I maj 2009 blev 37 fagforeningsrepræsentanter arresteret og holdt varetægtsfængslet i fem måneder og 20 dage under kummerlige forhold. De blev løsladt i november 2009, men for 31 af dem var sagen var ikke afgjort, og de følgende to år, mens sagen stod på, måtte de ikke forlade Tyrkiet. Den ene af de dømte, Gülcin Isbert, var inviteret til DLFs kongres i 2010, men fik ikke tilladelse til at udrejse. Gülcin Isbert modtog Education Internationals menneskerettighedspris "Mary Hatwood Futrell Human and Trade Union Rights Award" på verdenskongressen i Cape Town i juli i år. Egitim Sens generalsekretær modtog prisen på Gülcin Isberts vegne, og kongressen måtte nøjes med at se en film af Gülcins tale.

Her kan du se Gülcin Isberts tale til Education Internationals kongres (de første 20 sekunder er på kurdisk, herefter er der engelsk oversættelse)

<http://www.youtube.com/watch?v=OOgLHHJnsDo>

Det arabiske forår

Danida støtter DLFs engagement i Libanon og Egypten i kampen for en fri fagbevægelse

Læs mere side 2

Samarbejde i Bolivia

Ibis støtter tosproget undervisning for indianerne - og DLF indgår i projekt med lærerforeningerne

Læs mere side 3

Sierra Leone

En specialestuderendes personlige beretning om sit første besøg i et afrikansk land

Læs mere side 5

”Den usynlige hånd”

Dommene kom fuldstændig uventet. Samtlige tidligere retsmøder er endt med, at man udsatte domfældelsen, til der var indsamlet tilstrækkelige beviser mod de anklagede, og for hvert retsmøde stod det stadig mere klart, at disse beviser var ikke-ekstisterende. Egitim Sen oplyser, at beviserne mod de dømte bestod i deltagelse i offentlige møder, samt at de i deres hjem var i besiddelse af bøger, som man kan købe i en almindelig tyrkisk boghandel. Men umiddelbart før dommen skulle falde, blev to af dommerne udskiftet af en ”usynlig hånd”. Dette resulterede i, at der opstod et flertal blandt dommerne for at idømme de anklagede fagforeningsfolk hårde fængselsstraffe.

Egitim Sen slås for kurdernes rettigheder

Egitim Sen blev etableret i 1995 og er med sine ca. 200.000 medlemmer den største fagforening i Tyrkiet. Tilbage i 2004 blev Egitim Sen truet på sin eksistens, fordi foreningen i sine vedtægter forsvarede alle menneskers ret til undervisning på deres modersmål. I Tyrkiet betyder det i praksis, at det kurdiske mindretal får krav på at lære kurdisk i skolen. Anklagen lød dengang på, at Egitim Sens vedtægter var i uoverensstemmelse med den tyrkiske forfatning, som angiver tyrkisk som landets eneste officielle sprog. Efter adskillige retsmøder og trusler besluttede Egitim Sen på en ekstraordinær kongres i juli 2005 at fjerne den omdiskuterede passus i sine vedtægter. Alternativet ville have været lukning af lærerforeningen.

Modersmålsundervisning tilbage i vedtægterne

Det kan måske have haft betydning for sagens udfald, at Egitim Sen i år besluttede at genoptage den omstridte passus om retten til modersmålsundervisning i sine vedtægter. Siden har der været nogen spænding - og frygt - med hensyn til de tyrkiske myndigheders reaktion. En af reaktionerne har vi lige set og desværre er det sidste punktum sandsynligvis ikke sat i sagen for fagforeningsrettigheder og kurdernes rettigheder i Tyrkiet.

Du kan protestere overfor de tyrkiske myndigheder her:

http://www.labourstart.org/cgi-bin/solidarityforever/show_campaign.cgi?c=1202

dl@dlf.org

Det arabiske forår og lærerforeningerne

Mellemøsten og Nordafrika har ikke tradition for uafhængige fagforeninger. Alligevel sker der fremskridt for den frie fagbevægelse – og lærerforeningerne fører an

Libanon

DLF har siden marts 2010 haft et samarbejde med de to uafhængige lærerforeninger i Libanon, TSL for privatansatte lærere og LPESPL for offentligt ansatte lærere. Samarbejdet er kommet i stand gennem Education International, der tog initiativ til at afholde det første internationale møde for lærerforeninger i Nordafrika, Mellemøsten og Golfen i oktober 2009. Ved et efterfølgende besøg i Libanon i marts 2010 fik DLF etableret formel kontakt med de to lærerforeninger i Libanon.

DLF gennemførte i maj 2011 to kapacitetsanalyse-workshops med henholdsvis LPESPL og TSL. Desuden har DLF været i kontakt med den danske ambassade i Libanon, der er meget positivt indstillet over for samarbejdet og har tilbudt at formidle kontakter til Libanons regering, hvis det er ønskeligt. De to workshops, der har været afholdt 2011, er finansieret af DLF. Efterfølgende har DLF gennem Ulandssekretariatet fået bevilliget 100.000 kr. fra Danida til workshops og studiebesøg fra Libanon.

Lærerstrejke i Libanon

De to lærerforeninger har etableret et samarbejde under Teachers Unions Coordination Committee, hvilket har sat dem i stand til at organisere fælles protester over, at lovede lønstigninger er udeblevet trods store stigninger i leveomkostningerne. Lærerforeningerne vurderer, at lærernes realløn siden 1996 er forringet med hele 80 %. I december 2011 strejkede titusinder af lærere og Beirut oplevede store demonstrationer af lærere, som kræver, at deres realløn genoprettes. Formanden for LPESPL krævede en lønforhøjelse på 100 %, og formanden for TSL udfordrede regeringen med udtalelsen: "Hvis disse folkemængder ikke betyder noget for vores regering og premierministeren, så mener vi, at regeringen ikke repræsenterer det libanesiske folk."

Egypten

DLF har indtil foråret 2011 været tilbageholdende med at indlede et bilateralt samarbejde med den egyptiske lærerforening GTUESR, skønt det ikke har skortet på opfordringer fra egyptisk side. Før det arabiske forår var der ikke sikkerhed for, at lærerforeningen var uafhængig af Mubaraks regering. Men efter revolutionen i foråret 2011 er situationen forandret. De faglige foreninger, herunder den egyptiske lærerforening, har spillet en markant rolle i den egyptiske revolution. Efterfølgende har lærerforeningen diskuteret ændringer i strategier og struktur. Man forbereder sig til de ændringer, der sker i Egypten. DLF har gennem flere møder med organisationen konsolideret relationerne til den nye egyptiske lærerforening, der i øvrigt har skiftet navn til ISST og er landets eneste medlemsorganisation i Education International.

Danida støtter DLFs arbejde i Egypten

Ulandssekretariatet indledte i november 2011 et omfattende samarbejde med den nye egyptiske faglige hovedorganisation. De to hovedtemaer i samarbejdet er kapacitetsopbygning af repræsentative og uafhængige fagforeninger samt støtte til forbedret social dialog på arbejdsmarkedet. En af komponenterne i dette samarbejde er et bilateralt samarbejde mellem DLF og ISST. Lærerprojektet er indtil videre planlagt til at køre i 2012 - 13 og er finansieret af Danida med 502.000 kr.

Bahrain

I marts og april 2011 var der fredelige protester for demokrati i Bahrain, som førte til at lærerforeningen BTA's formand, næstformand og syv styrelsesmedlemmer blev arresteret, og at 76 lærere blev afskediget pga. deres deltagelse i protesterne. Styrelsesmedlemmerne blev efterfølgende løsladt, men formanden, Jalila al-Salman, og næstformanden, Mahdi Abu Dheeb, blev den 25. september idømt hhv. ti og tre års fængsel. Dommene er blevet appelleret, og sagen genoptages den 19. februar, men indtil da sidder de to fagforeningsledere fængslet.

Tosproget undervisning i Bolivia

Lærerens Dag 2011 støtter et IBIS-projekt i Bolivia, som indfører de indianske sprog og kulturer i skolerne. Det er med til at give de oprindelige folks børn en chance

I mange år er al undervisning udelukkende foregået på spansk, på trods af at der i alt tales 37 forskellige sprog i Bolivia. IBIS-projektet "Tosproget Interkulturel Uddannelse" er med til at inddrage indianernes oprindelige kultur og traditioner i klasseværelset på en sådan måde, at accepten af forskellighed er steget.

Skolerne fastholder indianerne i fattigdom

I Bolivia er de oprindelige folk, på trods af deres majoritet, nederst i landet sociale hierarki, og diskrimination er hverdagskost. Quechua-indianerne er blandt de fattigste folk i Bolivia, og en stor del af dem flytter ind til byen, hvor de håber på en bedre fremtid. En væsentlig barriere for denne fremtid er, at de ikke kan det spanske sprog og sjældent har haft mere end nogle få års skolegang. Alligevel foregår undervisningen i skolerne kun på spansk. Børnene kan ikke forstå lærerne, og mange elever må gå klassetrin om år efter år. Derfor ser de indianske forældre ofte skolen som spild af tid, eleverne dropper ud af skolen – og de oprindelige folk fastholdes i fattigdom.

Støtte til lærernes efteruddannelse

Støtten fra indsamlingen på Lærerens Dag 2011 går til det formål at skabe accept omkring indianernes kulturer og sprog. Gennem støtte til lærernes uddannelse i tosproget og interkulturel undervisning kan Lærerens Dag være med til at sikre en god skolegang, hvor eleverne har mulighed for at forstå, hvad der bliver sagt og ikke at føle sig som fremmede i deres eget land. Der vil derudover også blive lagt vægt på lærernes udfordringer og pædagogiske virkemidler i denne efteruddannelse. Der blev indsamlet 84.000 kr. til projektet.

Målet for Tosproget Interkulturel Uddannelse er at

- støtte og forsvare oprindelige folks ret til tosproget uddannelse
- sikre at regionens kulturelle mangfoldigheder afspejles i de nationale folkeskolelove
- sikre kvalitet i uddannelsen
- sikre lige adgang til uddannelse for drenge og piger
- få indflydelse på uddannelsespolitik på lokalt, nationalt og internationalt niveau
- uddanne tosprogede lærere
- udvikle tosproget undervisningsmateriale
- udvikle elevcentrerede og deltagerorienterede undervisningsplaner, der tager udgangspunkt i børnenes kulturelle baggrund og sprog
- bevare indianske sprog i tæt samarbejde med universiteter, lingvister, antropologer, lærere, pædagoger, uddannelsesmyndigheder samt indianske organisationer
- styrke den kulturelle stolthed og identitet
- sikre forståelse for og kendskab til indianske rettigheder blandt både oprindelige folk selv og resten af civilsamfundet.

Se mere på <http://www.laererdag.dk/>

Nyt samarbejde i Bolivia

Hidtil har de to lærerforeninger i Bolivia ikke kunnet samarbejde, men nu har de fundet sammen - det har bl.a. banet vejen for et udviklingsprojekt med DLF og Ulandssekretariatet

I Bolivia er der to lærerprofessioner på folkeskoleområdet - landlærerne og bylærerne. De er uddannet på hver deres læreruddannelse og har forskellige løn- og arbejdsforhold. Lærerne på landet har fx bedre løn og færre elever i klasserne, men er oftest tilknyttet skoler, der er placeret langt fra deres familier. Lærerne på landet underviser i fag, der relaterer sig til landbrugsøkonomi, mens lærerne i byerne underviser i fag, der forbereder eleverne til at en fremtid i byerne. Derfor har det været naturligt for lærerne at organisere sig i hver deres lærerforening.

På trods af åbenlyse fælles interesser har de to lærerforeninger ikke haft nogen form for samarbejde i lang årrække, hvilket har gjort det muligt for Bolivias undervisningsministerium at spille dem ud mod hinanden. Derfor har de to lærerforeninger nu besluttet at indlede et tættere samarbejde i den sociale dialog med arbejdsgivere og andre interessenter i uddannelsessektoren. I den forbindelse var DLF inviteret til Bolivia i efteråret 2011 for at undersøge muligheden for dansk støtte til denne proces. I samarbejde med Ulandssekretariatet blev man enige om at støtte en række pilotaktiviteter i 2012, med mulighed for at udvide samarbejdet, såfremt det bliver en succes. Pilotaktiviteterne består i politik- og strategiudvikling i hver af de to organisationer, samt en fælles national konference om en ny uddannelsespolitik, der bl.a. skal indføre modersmålsundervisning i indskoling.

tas@dlf.org

Ingen søndage i Sierra Leone

Som specialestuderende er Sidsel Krarup Bjerrum taget med DLF's internationale sekretær til Freetown, Sierra Leone, for at være en flue på væggen under et skrivekursus for redaktionen på lærerforeningens medlemsblad. Målet er at indsamle empiri under kurset, men mødet med den vestafrikanske fagforening giver også andet stof til eftertanke

Gardinerne er trukket for. Det er lange tunge, mørkerøde gardiner, som giver rummet et lidt dystert udtryk. Lysstofrørene i loftet sørger dog for et koldt skær, så man ikke har mulighed for at falde hen. Pludselig sætter regnen for alvor i gang udenfor og larmen overdøver underviserens talestrøm. Det varer en halv time, og på trods af de 30 grader skutter man sig lidt og tager en trøje over skuldrene. Rundt om mig sidder 15 engagerede sierraleonere. Det er fredag og stort set alle er iklædt traditionelle farverige klædedragter, mænd og kvinder. Fredag er for dem det modsatte af det, som vi kender som Casual Friday.

Lærerforeningens hotel

Vi holder til på "Hotel 5:10", som er SLTUs hotel. 5:10 referer til Lærerens Dag den 5. oktober. Det blev bygget som en investering efter den ti år lange borgerkrig, som sluttede i 2000. Jeg undersøger undrende hotellet. Kan det virkelig passe, at det skulle være bygget i 2004? Det tårner højt over de omkringliggende blik- og lerhuse og udsender helt sikkert et signal om prestige - hvilket også har været en af grundene til at bygge det - men på mange punkter ligner det også en efterladt bygning fra det tidligere Østtyskland. Væggene har revner, toiletbrættet sidder løst, brusehovedet falder ned, hvis man rører for meget ved det og hotellets kulør er en kombination af lyserød og laksefarvet. Men det er et dejligt hotel – det er rent, man bliver mødt med smil og latter i receptionen og en fantastisk udsigt ud over den østlige del af Freetown og den nærliggende havn.

2 ud af 5 lærere har ingen læreruddannelse

Jeg er imponeret – mest af alt imponeret over, hvordan det er lykkedes SLTU at være en så vel-etableret organisation i et land, som ellers efterlader et indtryk af kaos og manglende struktur. Det er ikke fordi SLTU altid har den fulde opbakning fra deres medlemmer, for på trods af SLTUs arbejde for at sikre lærerne bedre vilkår er lærernes situation stadig ringe. Sierra Leone har ca. 40.000 lærere ansat i uddannelsessektoren, hvoraf 40 % er uuddannede, så de er bl.a. afhængige af de "lessons-notes", der er en del af SLTU medlemsblad "The Teacher", for at få råd og vejledning til at kunne gennemføre undervisningen. Med et gennemsnit på 70 elever pr. klasse er det heller ikke nogen let opgave, og det høje elevtal sætter begrænsninger for udfoldelse af mere kreative læringsstile. På læreren Elisabeth Koromas skole på øen Banana Island er der fem borde og en enkelt skolebænk. Det aflange klasseværelse er delt i to med en tavle, hvorpå der hænger nogle afblegede billeder af engelske skoleelever i uniformer, som Elisabeth engang har fået og bruger som inspiration. Det er lidt svært at se den nære sammenhæng, men ikke desto mindre lyser de op i det grå lokale.

Lærerne må dobbeltjobbe for at overleve

En lærers månedsløn svarer til ca. 1½ sæk ris (75 kg). Det kan en familie ikke leve af - heller ikke i Sierra Leone – så lærerjobbet er enten et job, man har, indtil noget bedre dukker op, som f.eks. et job som taxichauffør, eller også er jobbet et ud af to jobs, læreren har for at kunne overleve. Måske vælger lærerne at have en forretning som side-geschæft eller også vælger de at udnytte lærergeringen ved kun at undervise i halvdelen af pensum og derefter tage penge for at undervise i resten efter skoletid. Forrykt kan man måske sige – ja, men også en mulighed for ikke at skulle gå sulten i seng.

Spøgelseslærere og spøgelseelever er et kendt fænomen i Sierra Leone

Spøgelseslærere og spøgelseelever er et kendt fænomen i Sierra Leone. Skolernes budget er bestemt af antallet af lærere og elever, så det er ikke ualmindeligt, at de lokale myndigheder opgiver navne på lærere, som reelt ikke eksisterer, til ministeriet. Samtidig booster skolelederne elevtallet i klasserne ved at registrere ikke-eksisterende elever. På denne måde kan skolerne få lidt ekstra ressourcer – og det er hårdt tiltrængt.

Rotterne æder kablerne

Hver dag arbejder SLTU for at forbedre denne situation. Som generalsekretær Davidson Kuyateh siger: "We dont have Sundays". Men det er en tung opgave. Ikke kun i forhold til landets tilstand både økonomisk og politisk, men også fordi daglige udfordringer forsinker dette arbejde. Karim, som er ansat i SLTU's sekretariat, fortæller om en af disse forhindringer: Internettet fungerer ikke, som det skal, og udover at strømmen går dagligt og sætter computerne ud af funktion, virker det trådløse internet ikke optimalt. Derfor blev det nødvendigt at bruge et kabel. Det virkede i kort tid, men heller ikke det var den rigtige løsning, for rotterne gnavede alle kablerne over. Man kan vist roligt sige, at SLTU er en fagforening med udfordringer på alle planer.

skb@dlf.org

Se filmen fra Sierra Leone

DLF har produceret en film om projektsamarbejdet med Sierra Leone Teachers Union. Man kan få filmen tilsendt som DVD gratis ved henvendelse til International Afdeling. Man kan også se filmen her: https://picasaweb.google.com/lh/photo/4hyh9j7RNXDoncHUI_nQNA?feat=directlink

Kredsene har desuden mulighed for at få besøg en af foreningens to internationale sekretærer, som kan fortælle om foreningens udviklingsarbejde, fx i forbindelse med at filmen bliver vist. Henvendelse til International Afdeling: international@dlf.org

dl@dlf.org

International Orientering udsendes elektronisk til kredse, hovedstyrelse og sekretariat
Redaktion: International Afdeling, Danmarks Lærerforening
Eftertryk tilladt med tydelig kildeangivelse
Redaktionen er afsluttet den 12. januar 2012